

Bijeenkomst gebiedscoalitie en ontwerpteam Segbroek

Verslag van 21 maart 2016 – Dialooghuis, Beeklaan 167

Aanwezig

Gebiedscoalitie

Els Bet, Francis Carelsen, Yadin Karabulut, Miel Karthaus, Leo Kuntze, Constanze Küpling, Gerard Lommers en Andre Meiresonne.

Ontwerpteam The Hague Next

Robin Jongejan, Livia de Metz, Renée Santema en Remko Veenstra.

Opening

Remko heet iedereen welkom. Nieuwkomer, Leo Kuntze in het bijzonder. Leo heeft een achtergrond als onderzoeksjournalist. Zijn nieuwsgierigheid bracht hem ook op de ontwerpmarkt in de Megastores en is toen uitgenodigd voor de bijeenkomsten.

Andre valt iets verlaat binnen. Hij vertelt over een gesprekje met zijn zoon over 'Ruimte voor de stad in 2040'. Toen hij vertelde aan zijn zoon waar we het zoal over hebben tijdens de bijeenkomsten, reageerde zijn zoon. 'Maar Pap, tegen die tijd heeft niemand meer een eigen auto, maar delen we auto's en vervoersmiddelen en zijn er alleen nog maar zelfrijdende auto's.'

Dit vertelt ons dat we in een transitie-periode zitten en dat we vanavond moeten proberen op die manier naar de stad en Segbroek te kijken.

Doel van de avond

Het doel van deze vierde en voorlopig laatste bijeenkomst van gebiedscoalitie en ontwerpteam is het concreter maken van de manier waarop je Segbroek kunt versterken: waar liggen mogelijkheden voor transformatie en op welke manier zou je dat kunnen doen, zodat er bij voorkeur win-winsituaties ontstaan. Uit de voorgaande bijeenkomsten zijn drie kernambities voor versterking van Segbroek naar boven gekomen. Deze willen in een visiedocument in de vorm van een boekje met tekst en beelden verwerken. Dit boekje krijgt elke deelnemer.

Visiedocument

In het te maken visiedocument willen we onze ambities voor 'waar is ruimte in een gezond Segbroek 2040' opnemen. Deze ambities vormen de stip op de horizon. De drie ambities zijn 'vergroenen', 'versterken' en 'verduurzamen'. Elke ambitie kent zowel sociale, economische als fysieke aspecten.

De drie ambities willen we verduidelijken met meer concrete voorbeelden:

1. vergroenen
concreet betekent dit: meer leef / speel / droomstraten, meer kinderen, meer gezinnen, scholen, meer werkgelegenheid, meer groene dooraderingen
2. versterken
*van: identiteit, ruimtelijke verscheidenheid, winkelstraten als ruggengraat van de buurten
concreet betekent dit: het versterken van de verbondenheid, groene routes, van de drie winkelstraten, (aantrekkelijk, rijk aan voorzieningen, schoon, compact, enz.) en waardecreatie transformaties*
3. verduurzamen
*van: bestaande gebouwen op gebied van warmte, opwekking, isolatie
concreet betekent dit: toegankelijker cq laagdrempelig maken, stimuleren financieringsarrangementen, eco-lagen, masterplan aanpakken a la TAMA 38, moeilijkheden wegnemen, werkgelegenheid, scholing.
NB Segbroek is zeer geschikt om stevig in te zetten op het verduurzamen van de bestaande gebouwen.*

Het verslag van vorige keer is vooraf aan deze avond per mail van reactie voorzien door de coalitie en wordt beschouwd als goedgekeurd.

Ontwerpteam The Hague Next

verbindt mens, economie en leefomgeving door in te spelen op situatie, actualiteit en veranderbaarheid

Oude Molstraat 36b, 2513 BB Den Haag

T +31 (0)70 36 45 339 W www.thehaguenext.nl E mail@thehaguenext.nl

Verkenning van mogelijkheden 'versterk Segbroek'

Met elkaar verkennen we in een ronde tafel gesprek een aantal mogelijkheden om Segbroek te versterken in de toekomst. Gedurende het gesprek komen een aantal **thema's** apart aan bod.

Mogelijkheid: Versterken van de groenblauwe dooradering

Eén van de grote kwaliteiten van het stadsdeel zijn de verbindingen tussen stad en zee. Het versterken van deze verbindingen als *groene* en *veilige* routes staat hoog op de verlanglijst, als onderdeel van de gewenste groenblauwe dooradering van het stadsdeel. Het aardige is dat een groenblauwe dooradering niet alleen gaat over vergroenen, maar ook over klimaat, voorkomen van hittestress, sociale en economische aspecten.

Gezamenlijk analyseren we en tekenen we de volgende verbindingen: Goudenregenstraat, Fahrenheitstraat, Valkenboskade, Beeklaan, Regentesselaan, de routes langs het Verversingskanaal. Beschouwingen/reflecties en ideeën n.a.v. deze routes die de revue passeren:

- Segbroeklaan vormt een barrière; Men is het er over eens dat met name de fietsen wandelroutes versterkt zouden kunnen worden. Zou je net als in Leiden gedeeltelijk kunnen verdiepen? Helemaal ondertunnelen kan niet want hij is ook een buurtontsluitingsweg.
Volgens Els en Miel wordt de Segbroeklaan een 1-baans in beide richtingen.
- Straatprofielen verbeteren: Door geparkeerde auto's én tramrails op Beeklaan en Goudenregenstraat worden bestaande routes als niet comfortabel beschouwd. De Goudenregenstraat zou een ander profiel kunnen krijgen: groene trambaan met fietsstraat waar de auto te gast is.
- Autogebruik – technologie en cultuuromslag; Volgens jongeren van rond de 20 zijn er over 25 jaar lang zo veel auto's niet meer, dan delen we auto's of hebben vervoer op een andere manier georganiseerd. Vergelijk Amsterdam: 1 op de 5 mensen daar heeft een auto.
- Met een speciaal goederen-distributiesysteem, gebruikmakend van het bestaande tramnet, gekoppeld aan kleine, lokale distributiecentra zou je de noodzaak voor de auto ook kunnen terugdringen.
- We kunnen al 'groene winst' behalen door het in ere herstellen van de groene middenbermen in straten als de Thomsonlaan en door het toegankelijk en bruikbaar maken van de groenstroken zoals aan de Valkenboskade.
- Het Verversingskanaal heeft de beste potenties om als een lommerrijke, groene en veilige route vanuit de stad naar zee te worden opgewaardeerd en ingericht. Tram 11 loopt er al langs dus ook het o.v. is al deels geregeld. Gaat verder dan dit stadsdeel alleen.
- De Valkenboskade is de enige route die doodloopt op De Hanenburglaan / Segbroeklaan. Trek je hem denkbeeldig door dan kom je uit bij het Rode Kruisziekenhuis. Dat brengt het gesprek bij een volgende mogelijkheid.

Ontwerpteam The Hague Next

verbindt mens, economie en leefomgeving door in te spelen op situatie, actualiteit en veranderbaarheid

Oude Molstraat 36b, 2513 BB Den Haag

T +31 (0)70 36 45 339 W www.thehaguenext.nl E mail@thehaguenext.nl

Mogelijkheid: Versterken door transformatie

We verkennen de mogelijkheden aan de hand van een case, een nieuwe invulling van het gebouw en terrein van het Rode Kruis indien de functie van het ziekenhuis vervalt.

- een groene woontoren? Naar voorbeeld van 'Bosco Verticale' (plaatje invoegen in verslag?) Hierdoor is wordt de bebouwing geconcentreerd, waardoor er op het maaiveld meer ruimte overblijft, het Segbroek park loopt om het volume heen. Maar: gesteld wordt dat bij sloop moet er 3x zoveel aan volume teruggebouwd worden om kostendekkend te zijn.

Dit roept de volgende vraag op:

- Hoe voorkom je als burger dat incidentele bouwinitiatieven uit de hand lopen? Vergelijk bouwplan Bloem en Daal: klein torentje beloofd, maar het resultaat is een vele malen groter bouwvolume: "De vinger die je geeft wordt een hele hand zodra de markt er tussen komt".

De volgende opties worden besproken:

- Het oprichten van een coöperatie met de buurt zou een manier kunnen zijn om een gebied zoals het vrijkomende ziekenhuisterrein een bij de buurt / wijk passende gewenste bestemming te geven.
- Ook een mogelijke manier: het toevoegen van twee extra (luxueuze) bouwlagen aan de flats aan de zuidkant van de Segbroeklaan kan geld genereren voor de inrichting en het versterken van het Segbroekpark, en het ziekenhuisterrein. Het win-win principe op de schaal van een wijk.
- Extra bouwlagen op lage woningblokken: de 'horizontale flat' als we de woontoren neerleggen op de daken van Segbroek, kunnen we misschien wel 25% van de gevraagde hoeveelheid woningen kwijt. De vraag is wel of dit tot extra woningen leidt of tot vergroting van bestaande woningen. Maar ook daar is behoefte aan.

Deze extra lagen kunnen ook als eco-lagen gezien worden, waarbij de woningen eronder ook kunnen meeprofiteren.

Yadin Karabulut, tevens gastheer van het Dialooghuis, verontschuldigt zich halverwege de avond. Hij is nog griepig en gaat naar huis. Wel wil hij meegeven dat hij met belangstelling toehoorder is geweest van de gesprekken maar moeite heeft om over deze onderwerpen een duidelijke inbreng te hebben.

Ruimtelijke Ordening en Buurtzeggenschap

Naar aanleiding van het bedenken van een invulling voor het terrein van het Rode Kruis ziekenhuis komt een essentiële vraag naar voren: **Hoe krijg je als burger grip op ontwikkelingen in de stad/ in het stadsdeel?** Tot nog toe werkt het als volgt; zodra zich een ongewenste ontwikkeling voordoet, zoals Bloem en Daal, of het bebouwen van het HALO-terrein in de Vogelwijk, komen burgers in beweging.

Hoe kun je de stap die daaraan voorafgaat vormgeven / organiseren? Per schaalniveau (straat, buurt en wijk) zou je 'preventief' moeten beschrijven wat je er mee wilt, wat zijn de kwaliteiten die je koestert, waarin ligt de kracht, de potentie? Per schaalniveau zou dat zelfs vastgelegd kunnen worden in een 'nota' om zo ook de randvoorwaarden voor ontwikkelingen vanuit de samenleving vast te leggen.

Het zoeken naar oplossingen voor duurzame energie kan een drager zijn om verbinding en samenwerking in een straat / buurt / wijk te bewerkstelligen.

Daarnaast wordt er gesproken over het vastleggen van processtappen bij ontwikkelinitiatieven met een bijbehorende set met 'harde' regels.

"De huidige manier van Ruimtelijke Ordening is niet meer van deze tijd. Welke voorwaarden heb je nodig om op een andere en nieuwe manier samen stad te maken."

Ontwerpteam The Hague Next

verbindt mens, economie en leefomgeving door in te spelen op situatie, actualiteit en veranderbaarheid

Oude Molstraat 36b, 2513 BB Den Haag

T +31 (0)70 36 45 339 W www.thehaguenext.nl E mail@thehaguenext.nl

Ontwikkelen in de toekomst

Nieuwe ontwikkelingen zullen veel meer samen met de omgeving tot stand moeten komen.

Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS) wordt door meerdere gemeenten omarmt en gaat uit van een proces van co-creatie waarin draagvlak gecreëerd en getoetst moet worden.

De ontwikkeling op het Halo terrein in de Vogelwijk wordt ook besproken. Hierin is een reeds vier jaar durend gesprek op gang, eerst alleen tussen de verenigingen maar daarna ook met de buurt over de nieuwe invulling ervan. Er lijkt nu een gemeenschappelijk gedragen plan te komen. Tijdens die vier jaar zijn ook 'onverwachte' behoeften naar boven gekomen. Bijvoorbeeld dat er onder senioren in de grondgebonden woningen, een sterke vraag is naar passende appartementen, maar wel in de Vogelwijk. Als die behoefte ingevuld kan worden, ontstaat er weer ruimte om gezinnen in de stad te houden.

Rol van de gemeente en de Omgevingswet

Er wordt gesproken over de rol van de gemeente en de omgevingswet, nu en in de toekomst. Daarin is de gemeente en de overheid zoekende. Er wordt verteld dat Wethouder Wijsmuller het heeft omgedraaid en de vraag in de samenleving heeft neergelegd. Een resultaat daarvan is deze 'Agenda – ruimte voor de stad'.

Een aantal uitspraken:

"Het is een leerproces voor beide kanten: de gemeente moet macht durven loslaten, burgers moeten initiatief durven nemen".

"Hoe kun je het zoeken naar oplossingen voor grootschalige problemen linken aan lokale initiatieven?"

Laatste ronde

Er komen nog een aantal zaken ter tafel.

"Hebben we wel wild genoeg gedaan in het denken over Segbroek in 2040?"

We weten met elkaar niet hoe de wereld er in 2040 uit ziet. Wel kunnen we nu kwaliteiten van Segbroek benoemen, problemen signaleren en urgentie en belangen benoemen. Er is een besef dat we een eerste, maar belangrijke, stap hebben gezet met elkaar de afgelopen weken. Maar dat dit een begin is van een langer proces.

Beperkingen van het openbaar vervoer:

"Qua vervoer lopen we aan tegen de grenzen van onze 20^e eeuwse verworvenheden. Op elk moment en op elke manier willen we ons kunnen verplaatsen / vervoerd worden. Een zullen nieuwe manieren van gepersonaliseerd vervoer komen, zoals bijvoorbeeld de Uber-app."

Bottom-up versus top-down:

Er wordt gesproken over dat het verbinden van de bottom-up initiatieven en coöperaties met de zaken die top-down georganiseerd worden, één van de grootste uitdagingen is.

Burgerparticipatie:

Hoe kan de betrokkenheid van de burger gestimuleerd worden?

"Belang en urgentie (uiteindelijk de belangrijkste drijfveren om iets al dan niet te willen) moeten worden gekoppeld aan verleiding en verbeelding. Zo kan een positieve kracht ontstaan om mensen in beweging te krijgen."

"Maak er een feest van: een jaarlijks stadmakers-feest".

Het proces:

"Op de eerste bijeenkomst had ik m'n hakken nog in het zand, en weinig vertrouwen in wat dit moest worden.

Maar nu zijn we, na 4 bijeenkomsten, constructief aan het nadenken over ons stadsdeel (wat vinden we belangrijk en waardevol) en over hoe we dit proces van burgerparticipatie vorm kunnen geven. Van eisen stellend zijn we steeds meer zoekend en tastend geworden. We zijn daarin gegroeid."

Ontwerpteam The Hague Next

verbindt mens, economie en leefomgeving door in te spelen op situatie, actualiteit en veranderbaarheid

Oude Molstraat 36b, 2513 BB Den Haag

T +31 (0)70 36 45 339 W www.thehaguenext.nl E mail@thehaguenext.nl

Afsluiting

Remko vertelt dat volgende week het verslag ter beoordeling nog gemaild wordt. En zo ook het de conceptversie van het visiedocument, zodat daar ook terugkoppeling opgegeven kan worden door de gebiedscoalitie.

Bedankt iedereen voor de inzet de afgelopen bijeenkomsten.

Belangrijke datum: Afsluitende bijeenkomst van alle stadsdelen op **vrijdagmiddag 8 april**.

Ontwerpteam The Hague Next

verbindt mens, economie en leefomgeving door in te spelen op situatie, actualiteit en veranderbaarheid

Oude Molstraat 36b, 2513 BB Den Haag

T +31 (0)70 36 45 339 W www.thehaguenext.nl E mail@thehaguenext.nl